ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 14ης Οκτωβρίου 1976 *

Στην υπόθεση 29/76,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Oberlandesgericht Düsseldorf προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 του πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971 για την ερμηνεία από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG, με έδρα το Düsseldorf,

και

Eurocontrol (Ευρωπαϊκής Οργανώσεως Εναερίου Κυκλοφορίας), με έδρα τις Βρυξέλλες,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του όρου «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1 της Σύμβασης της 27ης Σεπτεμβρίου 1968,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους H. Kutscher, πρόεδρο, A. M. Donner και P. Pescatore, προέδρους τμήματος, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart και A. O'Keeffe, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Reischl
γραμματέας: A. Van Houtte

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με Διάταξη της 16ης Φεβρουαρίου 1976 που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 18 Μαρτίου 1976, το OBERLANDESGERICHT του DÜSSELDORF υπέβαλε, δυνάμει του πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971 για την ερμηνεία της συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (στο εξής: Σύμβαση) το ερώτημα αν ο όρος «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1 της Σύμβασης πρέπει να ερμηνευτεί κατά το δίκαιο του κράτους στο οποίο εκδίδεται απόφαση επί της αγωγής ή κατά το δίκαιο του κράτους στο οποίο πρέπει η απόφαση να περιβληθεί τον εκτελεστήριο τύπο.

2 Σύμφωνα με τη δικογραφία, το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαδικασίας βάσει του τίτλου III, τμήμα 2 της Σύμβασης· κατά τη διαδικασία αυτή η ενάγουσα EUROCONTROL ζήτησε από το αρμόδιο γερμανικό δικαστήριο να κηρύξει εκτελεστή μια βελγική απόφαση, με την οποία καταδικάστηκε η εναγομένη LTU να καταβάλει ορισμένα ποσά ως τέλη για τη χρήση υπηρεσιών και εγκαταστάσεων της EUROCONTROL.

3 Κατά το άρθρο 1 η Σύμβαση «εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου». Κατά την παράγραφο 2 εξαιρούνται από την εφαρμογή της: «1. η προσωπική κατάσταση και ικανότητα των φυσικών προσώπων, οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οι κληρονομικές σχέσεις, 2. οι πτωχεύσεις, πτωχευτικοί συμβιβασμοί, και άλλες ανάλογες διαδικασίες, 3. η κοινωνική ασφάλιση, 4. η διαιτησία». Κατά συνέπεια, το άρθρο 1 ορίζει μεν ότι για την εφαρμογή της Συμβάσεως δεν έχει σημασία το είδος του δικαστηρίου και ότι η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται επί ορισμένων υποθέσεων, αλλά δεν περιέχει περαιτέρω στοιχεία για την έννοια του υπό ερμηνεία όρου. Επειδή η διάταξη αυτή καθορίζει το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης, πρέπει δε να διασφαλισθεί ότι από τη Σύμβαση απορρέουν, στο μέτρο του δυνατού, ίδια και ενιαία δικαιώματα και υποχρεώσεις για όλα τα συμβαλλόμενα κράτη και τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, οι εκφράσεις που περιέχονται σ' αυτήν δεν πρέπει να εκλαμβάνονται ως απλή παραπομπή στο εσωτερικό δίκαιο του ενός ή του άλλου συμβαλλόμενου κράτους. Η διάταξη του άρθρου 1 ότι η Σύμβαση εφαρμόζεται «ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου» σημαίνει ότι η έννοια «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» δεν πρέπει να ερμηνεύεται ανάλογα με την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων κλάδων της δικαιοσύνης,

όπως υφίστανται σε ορισμένα κράτη. Ως εκ τούτου πρέπει να θεωρείται αυτοτελής έννοια, κατά την ερμηνεία της οποίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σκοποί και η οικονομία της Σύμβασης, καθώς και οι γενικές αρχές που απορρέουν από το σύνολο των εθνικών εννόμων τάξεων.

4 Αν ληφθούν ως βάση αυτές οι σκέψεις για την ερμηνεία του όρου — κυρίως κατά την εφαρμογή των διατάξεων του τίτλου III της Σύμβασης — τότε συνάγεται ότι εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης ορισμένα είδη δικαστικών αποφάσεων λόγω της φύσεως των εννόμων σχέσεων μεταξύ των διαδίκων ή λόγω του αντικειμένου της διαφοράς. Ενδέχεται μεν ορισμένες αποφάσεις που εκδίδονται στο πλαίσιο δίκης μεταξύ αρχής και ιδιώτη να εμπίπτουν στη Σύμβαση, αλλά δεν συμβαίνει, το ίδιο, όταν η αρχή διεξάγει δίκη σε συνάρτηση με την άσκηση δημόσιας εξουσίας. Αυτό συμβαίνει όταν η δίκη, όπως αυτή των διαδίκων στην κύρια δίκη, αφορά την είσπραξη τελών τα οποία οφείλει ιδιώτης σε δημόσιο — κρατικό ή διεθνή — φορέα για τη χρήση των υπηρεσιών και εγκαταστάσεών του, ιδίως όταν αυτή η χρήση είναι υποχρεωτική και αποκλειστική. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο όταν ο συντελεστής των τελών, ο τρόπος υπολογισμού και η διαδικασία είσπραξης καθορίζονται μονομερώς έναντι των χρηστών, όπως συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση όπου ο εν λόγω φορέας καθόρισε μονομερώς ως τόπο εκπληρώσεως της οφειλής την έδρα του και επέλεξε τα εθνικά δικαστήρια ως αρμόδια για την εκδίκαση διαφορών σχετικών με την εκπλήρωση της παροχής.

5 Κατά συνέπεια, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο όρος «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» ως προς την εφαρμογή της Συμβάσεως ιδίως του τίτλου III, δεν πρέπει να ερμηνεύεται κατά το δίκαιο οιουδήποτε των συμβαλλομένων κρατών, αλλ' αντιθέτως πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σκοποί και η οικονομία της Συμβάσεως, καθώς και οι γενικές αρχές του δικαίου που απορρέουν από το σύνολο των εθνικών εννόμων τάξεων. Με βάση αυτά τα κριτήρια, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ δημοσίων αρχών και ιδιωτών, στις οποίες η δημόσια αρχή ενεργεί σε συνάρτηση με την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε από το OBERLANDESGERICHT του DÜSSELDORF με Διάταξη της 16ης Φεβρουαρίου 1976, αποφαίνεται:

1. Ο όρος «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» ως προς την εφαρμογή της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ιδίως του τίτλου III, δεν πρέπει να ερμηνεύεται κατά το δίκαιο οιουδήποτε των συμβαλλομένων κρατών, αλλ' αντιθέτως πρέπει εν προκειμένω να λαμβάνονται υπόψη οι σκοποί και η οικονομία της Σύμβασης, καθώς και οι γενικές αρχές του δικαίου που απορρέουν από το σύνολο των εθνικών εννόμων τάξεων.

2. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ δημοσίων αρχών και ιδιωτών, στις οποίες η δημόσια αρχή ενεργεί σε συνάρτηση με την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Κρίθηκε από το Δικαστήριο στο Λουξεμβούργο στις 14 Οκτωβρίου 1976.

Kutscher Donner Pescatore Mertens de Wilmars

Sørensen Mackenzie Stuart O'Keeffe

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Οκτωβρίου 1976.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο Πρόεδρος
H. Kutscher